

A HTMT HÍREI

A Magyar Tudományos Akadémia folyóiratának augusztusi száma

Elérhető a Magyar Tudomány 2022/08 száma, melynek témája: Történetiség a történeti tudományokban • Historicity in Historical Sciences. [...] Megemlékezés Apáthy István (1863–1922) orvos-zoológus, professzor, akadémikus halálának centenáriumán. [...] Apáthyt 1890-ben nevezték ki a Kolozsvári Tudományegyetem professzorává, majd a Zoológiai Tanszék vezetője lett. 1903/1904-ben Kolozsváron ő volt az egyetem rektora... [...] A könyvszemle rovatban Berta Péter, a School of Slavonic and East European Studies University College London, Egyesült Királyság tudományos főmunkatársának Magyar Zoltán: Erdélyi magyar hiedelemmonda-katalógusáról írt recenzióját olvashatjuk...” Forrás: Mersz.hu: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

A koszovói intézkedésekre reagált a szerb államfő

A koszovói helyzet sosem volt a jelenleginél súlyosabb és összetettebb – fogalmazott belgrádi sajtótájékoztatóján a szerb elnök. Aleksandar Vučić az ottani fejleményekkel kapcsolatban fejtette ki álláspontját azt követően, hogy tegnap találkozott a koszovói szerbek képviselőjével. Beszéde kezdetén hangsúlyozta, hogy a pristinai szervek a törvényt megkerülve olyan döntést hoztak, hogy augusztus elsejétől nem fogják beengedni Koszovó területére a szerbiai rendszámtáblás gépkocsikkal közlekedő és szerbiai igazolványokat használó koszovói szerbeket. [...] Albin Kurti pristinai miniszterelnök mára összehívta a koszovói nemzetbiztonsági tanács ülését...” Forrás: Magyarorszo.rs: [teljes cikk >](#)

Ma tartja alakuló ülését a szerb parlament

Hétfőn tartja alakuló ülését a szerb parlament, amelyen megerősítik a képviselői mandátumokat, valamint megválasztják az új vezetőséget. Az alakuló ülésen választják meg a szkupstina elnökét és alelnökeit, kinevezik a főtítkárt, valamint napirenden szerepel a parlamenti munkatestületek tagjainak és a nemzetközi intézmények állandó parlamenti küldöttségeinek megválasztása is. [...] A parlamentnek hét alelnöke lesz, hárman az ellenzék sorából kerülnek ki. Szinte biztos, hogy a Vajdasági Magyar Szövetség újból Kovács Elvirát javasolja a tisztségre. A VMSZ-nek egyébként ezúttal öt képviselője lesz a parlamentben...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Lapszemle: Megjelent a Tanulmányok 2022/1-es száma és a folyóirat A tanszék életéből című melléklete

A függetlenek munkái mellett kolozsvári, budapesti, egri, pécsi, római és újvidéki egyetemi műhelyek kutatóinak tanulmányai és kritikái jelentek meg az újvidéki Magyar Tanszék Tanulmányok című folyóiratának idei első számában. [...] A Kritika rovatban két könyvismertető jelent meg: Nemes Krisztina A függetlenség álma című írása Katalónia első magyar nyelven íródott monográfiájáról, Győri Szabó Róbert könyvéről szól, míg A. Gergely András Byung-Chul Han magyar nyelven napvilágot látott társadalomfilozófiai munkáiról írt esszé Fájdalom, kiegészítés és pszichopolitika címmel. [...] „Magyar nyelvterületen a nők irodalmi mezőben elfoglalt helye szükségszerűen kapcsolódik a mindenkorai társadalomtörténeti kontextushoz. – kezdi Balázs Imre József, az MTA köztestületének külső tagja a női irodalmi hagyomány kérdéseit az erdélyi drámairodalom kontextusában vizsgáló értekezését. [...] A Tanulmányok folyóirat idei első számával szinte egyidejűleg jelent meg melléklete, A tanszék életéből, amely az intézményben 2019-ben zajlott tudományos, oktatói, kutatói és ismeretterjesztő munkába, a tanárok, a munkatársak és az egyetemi hallgatók tevékenységébe nyújt betekintést gazdag képanyaggal, bibliográfiákkal és jegyzékekkel. A Tanulmányok főszerkesztője: Bence Erika egyetemi tanár, az MTA köztestületének külső tagja...” Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

Könyvbemutatóval és fényképkiallítással folytatódtak az Anna-napok Kishegyesen

Hegyesi arcok a címe annak a most megjelent kötetnek, melyet az Anna-napi rendezvénysorozat keretében pénteken este mutattak be az iskola ebédlőjében. A teljesség igénye nélkül, 29 kishegyesit mutat be a könyv. [...] A kiadvány a helyi lapot, a Szó-Beszédezt kiadó szerkesztőség kiadványaként jelent meg. A főszerkesztő, Csöke Márk mutatta be. Előtte a Lángos amely összekötő címmel, egy közösségépítő találkozó keretében nyílt kiállítás a Női Fórum színházában...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Videó: Fiatal képzőművészek alkotnak a Hevér-tanyán

Húsz fiatal képzőművész jött össze immár 42-ik alkalommal a Temerini Alkotóműhelyben és Képzőművészeti Táborban a helyi Hevér-tanyán. Tíz nap alatt különféle technikákkal dolgoznak a természet lágy ölén. [...] A tábornak minden évben van egy központi témája, amit közösen körüljárnak, megbeszélnek. A téma egységesíti az elkészült alkotásokat, viszont a forma szempontjából teljes a szabadság. [...] Mindenki úgy közelít hozzá, ahogy akar – mutatott rá Varga Valentin, a TAKT művészeti vezetője. [...] A táborban készült alkotásokból ősszel kiállítás szerveznek Temerinben, a TAKT Alkotóház galériájában, majd jövő tavasszal Topolyán is...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Klaus Iohannis: Románia továbbra is megvédi a kisebbségei jogait

Románia továbbra is megvédi a kisebbségek jogait és érdekeit, állította Klaus Iohannis államfő vasárnap a Brassó megyei Szászkeresztúron, ahol a szász kultúrát és hagyományokat népszerűsítő Haferland Hete eseményein vett részt. [...] Az európai hitvallást – egység a sokféleségben – megerősítik az olyan események, mint amilyeneken ma is részt veszünk. [...] Az államfő szerint látva, hogy az Ukrajában zajló háború miként pusztítja el a kulturális intézményeket és az ukrán történelmi műemlékeket is, Románia még jobban megbecsüli azt a történelmi és kulturális örökséget, amelyet az ősoktól kapott. [...] A lap szerint ezzel beszédével is Orbán Viktor tusványosi kijelentéseire reagált Iohannis, mivel az általa emlegetett befogadó társadalom ellentétben áll a magyar miniszterelnök Tusnádfürdőn tett rasszista és „Európa-ellenes” kijelentéseivel. [...] Erdély a tolerancia és az etnikumok békés együttélésének mintaképe Európában, idézi az Agerpres Nicolae Ciucă miniszterelnököt, aki Klaus Iohannis államfőhöz hasonlóan részt vett és beszédet mondott vasárnap a Szászkeresztúron...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Sikerül eltávolítani a Baba Novac-szoborról a magyarokra nézve sértő feliratot

Bevallom, nemigen bíztam abban, hogy sikerül eltávolítani Kolozsvárról azokat az „emléktáblákat” és feliratokat, amelyek minket, kolozsvári magyarokat bántanak. Most mégis ez történt. Első lépésként a Szabók bátyja előtti Baba Novac-szoborról távolították el a magyarokra nézve sértő, és történelmileg megkérdőjelezhető kijelentést. Voltaképpen „csak” annyi történt, hogy az új feliratról kimaradt a „magyarok által megkínózva” kifejezés. Kis vagy nagy siker ez? – tűnődtem magamban. [...] Az 1975-ben felállított szoborra Gheorghe Funar rossz emlékű polgármesterünk 1998-ban tette fel azt a feliratot, miszerint a szerb katonát a magyarok ölték meg borzalmas kínok közepette...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Riport: A kolozsvári NECC kezdeményezés

Az áprilisban megjelent rendelet szerint 5. osztályban kirándulásokon, túrákon, látogatásokon általános ökológiai fogalmakkal ismerkednek a gyermekek, amelyeket 6–7.-ben közvetlen környezetükben tanulmányoznak. A rendelet hangsúlyozza a kísérletek, esettanulmányok fontosságát a tanulási folyamatban, amely a gyermekek sokféle ismereteinek interdiszciplináris alkalmazására épül. [...] A kolozsvári NECC (Nature Education Community Center/Természettudományos Közösségi Oktatóközpont) a Babeş-Bolyai Tudományegyetemen (BBTE) végzett biológusoknak és ökológusoknak a természet változatosságát hirdető szakmai társasága, amelynek célja a szemléletformálás és tudománypopularizálás természetismereti foglalkozások révén. Tudományos játszóházaikkal fesztiválokon is találkozhatunk, [...] hétvégenként megfigyelő kirándulásokat szerveznek, meghívásra osztályokba is elviszik tematikus tevékenységeiket. [...] Sokunknak sikerült visszakapcsolódnunk – vagy életünkben először igazán kapcsolódnunk – közvetlen környezetükhöz, megismerni, megkedvelni a minket körülvevő élőlényeket, fogalmazza meg Macalik Kunigunda, a BBTE Biológia és Geológia Karának egyetemi adjunktusa...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Hunyadi János-szoboravató a marosvásárhelyi várkertben

A keresztény világ törökverő hőse, Hunyadi János mellsobrát avatták fel a szombat déli harangszó után a marosvásárhelyi várkertben. Bocskay Vince szobrászművész alkotását a Professzorok Batthyány Köre adományozta a városnak...” Forrás: E-nepujasag.ro: [teljes cikk >](#)

Három könyvbemutatót tartottak a Nyárádmente Fesztivál ideje alatt

A első napon a településen nevelkedett és érettségizett, jelenleg Angliában élő Csergő Róza találkozott újjá a szeredaiakkal, és mesélte el a mintegy harminc érdeklődőnek, miként lett belőle főállású író, illetve mutatta be kilenc megjelent könyve közül az első magyarra is lefordítottat, a Királyi ajándékot. [...] A fesztivál második napján Nyárádszereda testvértelepülése, Örkény jegyzője állt két kötetrel a szeredaiak elé. Kollár Zsolt és csapata állandó túrázó Erdélyben, és első kötete (Székelyföldi futásunk) éppen az első, Szeredából indult útjuk élményeit mutatja be...” Forrás: E-nepujasag.ro: [teljes cikk >](#)

Zajlik a 6. Látó-tábor

A nyírászentmártoni Lovasfogadóban július 28-án, csütörtökön délután nyílt meg a Látó hatodik írótalálkozója. Az összejövetel vezérfonala a falu és a város reprezentációja és elbeszélhetősége a kortárs magyar (erdélyi) irodalomban. A táborprogram kiindulópontját a 2015-ös FaluLátó és a 2022-es VárosLátó tematikus lapszámok képezik. [...] A három nap alatt bemutatóktól, előadásoktól kezdve számtalan felolvasáson, beszélgetésen át a külföldieknek szóló magyar irodalomtörténet-írásig, valamint a magyar olvasók számára fordítódó román irodalomig is elkalandoznak a meghívottakkal és a Látó szerkesztőivel, szerzőivel...”
Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Évszázadokkal régebbi a megújult bogártelki templom, mint eddig hitték

Eltéveszthetetlen a bogártelki letérő a Kolozsvár–Jegenye országúton: a fekete fedelével és toronynélküliségéről is pontosan felismerhető, lenyűgözően egyedi nádasdaróci kőtemplom és temetőkertje után rögtön. [...] Amikor 2018-ban elhelyeztük a toronynak a csúcsdíszt, annak gömbjébe, egy hengerben időkapzsula került. Elhelyeztük benne az egyházközség 1700-as diáriuma első oldalának fénymásolatát, papírra vettem az egyházközség akkori állapotát, lélekszámát és az elmúlt 14 esztendőnek a történéseit, illetve megpróbáltam mindazt összefoglalni a templomról, amit a restaurálás alatt megtudtunk, amelyek kapcsán tulajdonképpen fény derült arra, hogy késő Árpád-kori szentéllyel rendelkezünk mondta kérdésünkre Pataki Levente, a közösség korábbi lelkipásztora...”
Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Különleges feliratokra bukkantak Kézdivásárhelyen a Székely Katonanevelde felújítása közben

Néhány hónapja zajlik Kézdivásárhely egyik legjelentősebb műemlék épületénél, a Székely Katonanevelde-nél a teljes körű felújítás. A napokban nagyméretű, német nyelvű falfeliratok bukkantak elő a vakolat alól. [...] A vakolat alól már a belső terekben előkerültek zöld alapra festett különböző feliratok (zöme szobaszámozás, de a német nyelvű cirkalmas betűkkel festett szövegek alapján lehet tudni, hogy melyik terem volt hálószoza, tanári szoba stb.), most viszont nagyméretű, szintén zöld alapra festett felirat bukkant elő a főbejárat felett. Valójában kettő is, mert úgy tűnik, hogy egy régebbi alapra egy újabbat festettek egykoron...”
Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Tordaszentlászlóra, Györkös Mányi Albert szülőfalujába vándorol a Györkös 100 kiállítás

Györkös Mányi Albert zenetanár – festőművész születésének 100. évfordulóján Györkös 100 címmel egész éves kiállítás- és rendezvénysorozatot szervez a sepsiszentgyörgyi Liszt Intézet és az EMKE Kolozsváron működő Györkös-emlékháza. A tárlatsorozat következő állomása Tordaszentlászló, Györkös Mányi Albert szülőfaluja – olvasható a szervezők közleményében. Mint írják, a programsorozattal arra törekednek, hogy az alkotó teljes életművét művészettörténeti elemzések tükrében ismertessék meg, hogy jelenlévővé tegyék Györkös Mányi Albert világának népszerű és ismert alkotásait, bemutassák művészetének eddig ismeretlen árnyalatait és variációit...”
Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Ex Libris Díj-átadás Szörcsén

Vasárnap a szörcsei református templomban a Biró Erika tiszteletes asszony által megtartott istentisztelet után adta át Gubcsi Lajos közgazdász, egyetemi docens, író és újságíró, a Magyar Művészetért Díjrendszer Kuratóriumának elnöke a négy esztendővel ezelőtt megítélt, Ex Libris Díjat Csiky Csengele színművésznak, az erdélyi Magyar Szülők Szövetsége elnökének. Csiky Csengelét korábban színésznőként játszott szerepeiből ismeri Erdély, illetve Székelyföld magyarsága, néhány éve pedig harcos kiállással élére állt Marosvásárhelyen annak a mozgalomnak, amely megalkuvás nélkül megvédte a Római Katolikus Teológiai Líceumot...”
Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Beszélgetés: A komáromi teológia idén meghosszabbított felvételi határidővel várja a jelentkezőket

A komáromi teológia idén meghosszabbított felvételi határidővel, 2022. augusztus 7-ig várja a jelentkezőket. Fontos tudni, hogy nem csupán a lelkészi pálya iránt érdeklődőket, hanem a szociális szférában elhelyezkedni kívánókat is várják a Selye János Egyetem Református Teológiai Karán. A gyakorlati képzést nyújtó szociális gondoskodás szakot végzett emberekre a jelenben és a közeljövőben is egyre nagyobb szükség mutatkozik. [...] Somogyi Alfrédval a Selye János Egyetem Református Teológiai Karának dékánjával, az MTA köztületének külső tagjával beszélgettünk. [...] A tanulmányi program hivatalos neve: „Missziológia, diakónia és szociális gondoskodás”. Ennek van egy alapképzési és egy mesterképzési szintje. [...] Természetesen van gyakorlati része is a képzésnek. Vannak partnerintézményeink – nyugdíjas otthon, napközi otthon, szociális intézet – ahol a hallgatóink valóban a „terepen” szerezhhetnek tapasztalatokat...”
Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Római kori fürdőt tárnak fel Izsán

A Nagyszombati Egyetem Klasszikus Régészeti Tanszékének szakemberei és hallgatói a tavaly óta az UNESCO világörökségi listáján is szereplő római katonai tábor, Kelemantia fürdőjét vizsgálják. A nagyszombati csoport, amely a Szlovák Tudományos Akadémia Régészeti Intézetével együttműködve végzi a kutatást – emellett az izsai önkormányzat és a komáromi Duna Menti Múzeum is támogatja a munkájukat. [...] A régészek ellátogattak a magyarországi túlparton szintén éppen most zajló ásatásra is. Dél-Komárom Molaj nevű városrészénél Bartus Dávid vezetésével az ELTE régészcsapata végez feltárást az egykori légiótábor területén, ahol szintén egy fürdő felmérése a céljuk...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Előadások: A Zoboralján még tiszta forrásból merítenek

A Zoboralji Örökség Őrzői Hímző- és Viseletkészítő Műhely még 2016-ban kezdte meg működését, majd 2017-ben a csoporttagok úgy döntöttek, hogy polgári társulásként kívának tovább működni. A Hímző- és Viseletkészítő Műhelynek több mint 70 zsúrizett alkotása van, de több mint 500 terméket készítettek, ezek egy része ajándéktárgy. [...] Annak érdekében, hogy a Zoboralja népi művészetét, hagyományait népszerűsítsék, évente szakmai konferenciát szerveznek, amelyen neves szakértők adnak elő, és kiállítják az elkészült alkotásaikat, illetve elismerésben részesítenek olyan személyiségeket, akiknek a Zoboralja és a műhely sokat köszönhet. 2022. július 30-án Pogrányban csodálatos kiállítást látott, aki belépett a kultúrházba [...] Viszóczy Ilona néprajzos, muzeológus az állatábrázolásokról tartott előadást. A 80-as években gyűjtött a Zoboralján, s véleménye szerint még ma is nagy kincseket őriz a régió...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Szent László lovagkirályunk ünnepe Nyitrán

Július utolsó péntekén, a Nyitra városához is kötődő – 1095. július 29-én itt elhunyt – Szent László lovagkirály halálának 927. évfordulójára emlékező, szép számú hívő sereglett össze a piarista templomban. Az immár 20. alkalommal, 2003 óta évente megrendezésre kerülő, felemelő egyházi esemény délután két órakor vette kezdetét Szent Lászlót dicsőítő énekekkel. Az ünnepi mise háromkor kezdődött, főcelebránsa Beer Miklós nyugalmazott váci megyéspüspök volt. Zeman István Judák Viliam nyitrai megyéspüspök, továbbá az összes megjelent zarándok nevében köszöntötte a püspök urat. [...] A szentmise áldozati liturgiájának elején Zoboralja népviseletbe öltözött apraja-nagyja vitte Miklós püspöknek az oltárra az adományokat...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: Hogyan szűnt meg Dunaszerdahely Kis Jeruzsálem lenni

A második világháború előtt európai viszonylatban is az egyik legjelentősebb izraelita közösség élt Dunaszerdahelyen. A mintegy 7 ezer fős lakosság több, mint fele volt zsidó, ma 57-en tartoznak a hitközséghez. A Csallóköz fővárosába érkező látogató hiába keresné a Nagytemplomot, a rituális fürdőt (mikve), a Fehér kastélyt, Wetzler József jéggyártó üzemét és még hosszan sorolhatnánk a háború előtti Dunaszerdahely meghatározó épületeit. A második világháborúban a város számos épülete rongálódott meg. Később a szocializmus és a kommunizmus sem volt kíméletes... [...] Kornfeld Tibor halálát követően Schwartz József vette át a dunaszerdahelyi hitközség vezetését, illetve életének szervezését, vele beszélgettünk. [...] Nem volt egyszerű dolguk az auschwitzi kegyetlenségeket átélte hazatérőknek sem, néhányan ugyanis azzal szembesültek, hogy korábbi szomszédaik beköltözve házaikba vulgáris szavak kíséretében kergették el őket...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

DIASZPÓRA

Podcast: Újra együtt a diaszpóra pedagógusai

22. alkalommal találkoztak július 10-16. között a magyar diaszpórában működő hétvégi iskolák pedagógusai. A továbbképzésre, amelyre a győri Széchenyi Egyetemen került sor, 10 országból 24 pedagógus vett részt: Európát angolai, holland, német, svéd, svájci és osztrák, Amerikát egyesült államokbeli, argentin és chilei, a Keletet pedig ausztrál hallgatók képviselték. A továbbképzés szakmai programja ez alkalommal olyan témákat érintett, mint a neuropedagógia, a kooperatív tanulás és a projektmunka a digitális oktatás világában és az érzelmi intelligenciafejlesztés. Kövecsesné Gösi Viktória egyetemi docens a képzés céljairól, témájáról beszélt. [...] Szó esett az élmény- és mesepedagógiáról, a kiterjesztett valóság lehetőségeiről és a fenntarthatóságra nevelésről. A képzés résztvevői bécsi, argentinai és braziliai példákat ismerhettek meg a magyar oktatás és a magyarságtudat erősítésének módszereiről...” Forrás: Volksgruppen.org: [teljes cikk >](#)